

Rada Miasta Krakowa  
zebrana na sesji w dniu 30 listopada 1994 r.  
uchwała niniejszą  
REZOLUCJĘ  
skierowaną do Premiera Rządu Rzeczypospolitej Polskiej  
Pana Waldemara Pawlaka

Rada Miasta Krakowa wnosi o spowodowanie wydania przez Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa rozporządzenia stwierdzającego, że Kraków uznany zarządzeniem Prezydenta Miasta z dnia 4 kwietnia 1989 r., obszarem specjalnie chronionym, nie utracił tego statusu prawnego (uzyskanego za zgodą ówczesnego Ministra Ochrony Środowiska, wydaną w porozumieniu z Ministrem Kultury i Sztuki).

Rada Miasta Krakowa ubiegłej kadencji uchwaliła w dniu 20 maja 1994 r. rezolucję, domagającą się od aktualnego Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, wydania wiążącej wykładni prawnej w sprawie jw. (kopia tamtej rezolucji stanowi załącznik do niniejszej).

Argumentacja tamtej rezolucji opierała się na pośpiesznej degradacji krakowskich zabytków, stwierdzonej przez naukowców i służby konserwatorskie. Stało się bowiem oczywiste, że proces niszczenia zabytków, spowodowany zanieczyszczeniem powietrza w Krakowie postępuje nadal, mimo ogromnych nakładów ponoszonych przez służby konserwatorskie.

Na tamtą rezolucję Minister Ochrony Środowiska nie odpowiedział.

Rada Miasta obecnej kadencji uważa za swój obowiązek spowodowanie zasadniczej zmiany tej sytuacji, celem uratowania i zachowania krakowskich zabytków dla przyszłych pokoleń Polaków.

W tym celu niezbędne jest zmniejszenie stopnia zanieczyszczenia powietrza w Krakowie. Wymaga to odpowiedniego oparcia prawnego.

Taka podstawa prawna istnieje - de facto - od 4 kwietnia 1989 r., kiedy to Prezydent Miasta zgodnie z prawem wydał zarządzenie uznające Kraków obszarem specjalnie chronionym, a więc wprowadzające na obszarze miasta dwu- do sześciokrotnie zastrzone limity dopuszczalnych zanieczyszczeń powietrza. (Zarządzenie to zostało wydane zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 września 1980 r., które dopuściło zaliczanie terenów zespołów obiektów zabytkowych do obszarów specjalnie chronionych). Rok później Minister Ochrony Środowiska (działając na mocy ustawy z dnia 30 maja 1989 r. o zmianie uprawnień do wydawania aktów wykonawczych) wydał Rozporządzenie z dnia 12 lutego 1990 r., w którym uchylił ww. Rozporządzenie Rady Ministrów. W Rozporządzeniu Ministra Ochrony Środowiska nie ujęto możliwości zaliczania terenów zespołów obiektów zabytkowych do obszarów specjalnie chronionych i nie wspomniano o terenach, które już ten status uzyskały. Na pytanie skierowane przez władze Krakowa, czy miasto zachowało status obszaru specjalnie chronionego, Minister odpowiedział twierdząco (kopia tego pisma z dnia 23 sierpnia 1990 r. stanowi załącznik do niniejszej rezolucji). Następnie Wojewoda Krakowski Zarządzeniem Nr 141 z dnia 20 grudnia 1990 r. uznał Zarządzenie Prezydenta Miasta z dnia 4 kwietnia 1989 r. za akt prawa miejscowego, nadal obowiązujący. W tym okresie podjęto i energicznie prowadzono działania władz lokalnych i krakowskich przedsiębiorstw w kierunku ustalania decyzji, dotyczących zastrzonych limitów emisji i opracowywania programów działań, mających na celu ich realizację. Opracowano decyzje i programy działań realizacyjnych dla około 125 miejscowych emitentów. Niestety, zostały one zaprzepaszczone, gdy 8 listopada 1991 r. na ponowne zapytanie władz krakowskich, Minister Ochrony Środowiska oświadczył, że Kraków utracił status obszaru specjalnie chronionego. Uczynił to nie bacząc, że w ten sposób ze szkodą dla przetrwania krakowskich zabytków pogwałcił dwie podstawowe zasady prawne: „nie działania prawa wstecz” i „niezbywalności praw niewadliwie nabytych”. Od tego terminu resort ochrony środowiska skutecznie blokuje stosowanie w Krakowie norm obszaru specjalnie chronionego.

Również aktualny Minister Ochrony Środowiska, pismem z dnia 21 grudnia 1993 r. w odpowiedzi na interwencję Rzecznika Praw Obywatelskich podtrzymał stanowisko resortu z dnia 8 listopada 1991 roku. Dalsze podtrzymywanie przez Ministra Ochrony Środowiska niezgodnego z podstawowymi zasadami prawnymi stanowiska, uniemożliwi podjęcie działań, mających na celu uratowanie krakowskich zabytków i zdrowia mieszkańców miasta. Uniemożliwi też wykonanie ustaleń międzynarodowej konwencji w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego (którą Polska ratyfikowała dnia 29 czerwca 1976 r. i na jej podstawie Kraków został w 1978 r. wpisany przez UNESCO na pierwszą listę dwunastu Pomników Światowego Dziedzictwa Kulturalnego i Naturalnego) oraz Zarządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 8 września 1994 r. w sprawie uznania Krakowa za pomnik historii. Obydwa te niezmiernie wagi akty prawne zmierzają do zachowania krakowskich zabytków dla przyszłych pokoleń.

W tej dramatycznej sytuacji Rada Miasta Krakowa zwraca się do Pana Premiera Rządu RP z uprzejmą prośbą o przełamanie tego niesłusznego i niezrozumiałego stanowiska resortu ochrony środowiska i spowodowanie wydania przez Ministra, kierującego tym resortem, wykładni prawnej w formie rozporządzenia, stwierdzającego, że Kraków statusu obszaru specjalnie chronionego nie utracił i że Wojewoda Krakowski ma obowiązek wyznaczyć na obszarze miasta limity dopuszczalnych zanieczyszczeń powietrza, właściwe dla obszaru specjalnie chronionego, a Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska ma obowiązek egzekwować ich przestrzeganie.

Przewodniczący Rady

Stanisław HANDZLIK